KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 3.6.2024 r.
COM(2024) 228 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie oznaczeń handlowych i klasyfikacji tusz w sektorze baraniny i koziny

Spis treści

1 Wprowadzenie 2
2 Podejście i narzędzia 2
3 Analiza ram regulacyjnych 3
3.1 Klasyfikacja tusz 3
3.1.1 Kontekst 3
3.1.2 Obecna sytuacja 4
3.2 Oznaczenie handlowe 6
3.3 Informacje rynkowe 7
4 Opinie państw członkowskich i zainteresowanych stron 7
4.1 Ocena respondentów dotycząca klasyfikacji tusz 7
4.2 Ocena oznaczeń handlowych przez respondentów 8
4.3 Dodatkowe uwagi respondentów 8
5 Wnioski 9

1 Wprowadzenie

Zgodnie z art. 225 lit. dd) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 (rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych)[1] do 30 czerwca 2024 r. Komisja ma przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie oznaczeń handlowych i klasyfikacji tusz w sektorze baraniny i koziny.

Cele niniejszego sprawozdania są następujące:

- dokonanie przeglądu obowiązujących przepisów dotyczących klasyfikacji tusz i oznaczeń handlowych w sektorze baraniny i koziny; oraz
- stwierdzenie konieczności lub braku konieczności wdrożenia dalszych uregulowań w tej sprawie.

2 Podejście i narzędzia

Aby zebrać opinie ekspertów na temat wdrożenia klasyfikacji tusz i stosowania oznaczeń handlowych w sektorach baraniny i koziny, w lutym 2023 r. Komisja przygotowała dwie ankiety. Jedna była skierowana do państw członkowskich za pośrednictwem grupy ekspertów ds. wspólnej organizacji rynków rolnych, a druga do zainteresowanych stron należących do grupy dialogu obywatelskiego ds. produkcji zwierzęcej.

Przed rozpoczęciem konsultacji Komisja poinformowała państwa członkowskie i zainteresowane strony zarówno o celu, jak i harmonogramie konsultacji, a następnie przypomniała im o potrzebie udziału w ankiecie. Komisja otrzymała informacje od 26 państw członkowskich (wszystkich z wyjątkiem Francji) oraz od zaledwie czterech zainteresowanych stron należących do organizacji z Hiszpanii, Austrii i Portugalii.

Dodatkowo przy opracowywaniu sprawozdania wykorzystano:

- analizę obowiązujących i wcześniejszych przepisów odnoszących się do zakresu sprawozdania;
- ustalenia wynikające ze sprawozdań, ocen i audytów przeprowadzonych przez Komisję;
- dostępne dane statystyczne dotyczące produktów rolnych; oraz
- uwagi ekspertów z grupy ekspertów ds. klasyfikacji tusz oraz zainteresowanych stron z grupy dialogu obywatelskiego ds. rynku baraniny i koziny.

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671, https://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

3 Analiza ram regulacyjnych

3.1 Klasyfikacja tusz

3.1.1 Kontekst

Od ich wprowadzenia w 1992 r.[2] zarówno klasyfikacja, jak i sprawozdawczość cenowa zgodnie ze wspólnotową skalą klasyfikacji tusz były dobrowolne w odniesieniu do owiec. Inaczej wygląda sytuacja w przypadku sektorów wołowiny i wieprzowiny, w których stosowanie unijnej skali klasyfikacji tusz jest obowiązkowe, przy czym dopuszcza się odstępstwa dla małych ubojni, w zależności od wdrożenia przez państwa członkowskie.

Dodatkowe szczegółowe zasady, w tym dotyczące bardziej precyzyjnych opisów kategorii i klas okrywy tłuszczowej, ustanowiono w 1993 r.[3] Wspólnotowa skala weszła w życie 6 marca 1993 r. wraz z przepisami dotyczącymi sprawozdawczości cenowej w oparciu o klasyfikację, ze skutkiem po raz pierwszy najpóźniej od 8 kwietnia 1993 r. Na podstawie tych przepisów na początku 1995 r. Urząd Publikacji Unii Europejskiej opublikował broszury, dostępne w większości języków Unii i wydane przez Komisję Europejską, w których wyjaśniono schematyczną skalę klasyfikacji tusz baranich.

Początkowo jednym z długoterminowych celów unijnej skali klasyfikacji tusz było zapewnienie podstawy dla nowej definicji standardowej jakości tusz baranich w oparciu o unijny schemat ustalania cen i obliczania premii. Unijna skala klasyfikacji tusz miała służyć jako kontrola jakości transakcji handlowych między producentami baraniny a przetwórcami mięsa. W przypadku tusz lżejszych jagniąt wskaźnika uformowania nie uznano sprawiedliwą metodę ich oceny. Wynikało to z faktu, że systematycznie penalizowałby on ich naturalnie słabą budowę (rasy długonogie) i obniżony stosunek podskórnej/wewnętrznej tkanki tłuszczowej wraz z niską masą ciała. W związku z tym opracowano inny system klasyfikacji tusz jagnięcych o masie poniżej 13 kg.

Na mocy rozporządzenia Rady (EWG) nr 2137/92 Komisja była zobowiązana, zgodnie z art. 9, do przedłożenia Radzie sprawozdania w celu oceny możliwości wdrożenia obowiązkowej klasyfikacji tusz baranich. W swoim sprawozdaniu opublikowanym w 1997 r.[4] Komisja odnotowała bardzo ograniczone wykorzystanie schematu klasyfikacji tusz przez podmioty gospodarcze i stwierdziła, że klasyfikacja tusz baranich powinna być nadal stosowana przez państwa członkowskie na zasadzie dobrowolności.

---

[2] Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2137/92 z dnia 23 lipca 1992 r. dotyczące wspólnotowej skali stosowanej przy klasyfikacji tusz owczych i określaniu wspólnotowych norm jakości świeżych lub schłodzonych tusz owczych oraz przedłużające stosowanie rozporządzenia (EWG) nr 338/91 (Dz.U. L 214 z 30.7.1992, s. 1, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/1992/2137/oj).

[3] Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 461/93 z dnia 26 lutego 1993 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania wspólnotowej skali stosowanej przy klasyfikacji tusz owczych (Dz.U. L 49 z 27.2.1993, s. 70, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/1993/461/oj).

[4] Sprawozdanie Komisji w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2137/92 dotyczącego wspólnotowej skali stosowanej przy klasyfikacji tusz owczych i określaniu wspólnotowych norm jakości świeżych lub schłodzonych tusz owczych oraz przedłużającego stosowanie rozporządzenia (EWG) nr 338/91, COM(1997) 250 final.

Reforma wprowadzona rozporządzeniem Rady (WE) nr 2529/2001[5] w sprawie wspólnej organizacji rynków mięsa baraniego i koziego zmieniła sposób obliczania rocznej premii za owce maciorki. W związku z tym w 2002 r.[6] Komisja przedstawiła Radzie drugie sprawozdanie, aby ponownie przeanalizować ewentualne obowiązkowe stosowanie unijnej skali w odniesieniu do owiec. W drugim sprawozdaniu Komisja w dalszym ciągu zalecała nieobowiązkowe stosowanie schematu ze względu na brak postępów we wdrażaniu klasyfikacji tusz w wielu państwach członkowskich.

Dawna wspólnotowa grupa kontrolna ds. schematu klasyfikacji tusz owczych, przewidziana w rozporządzeniu (EWG) nr 2137/92, przeprowadziła w latach 1993–2000 wizyty kontrolne w kilku państwach członkowskich, co miało na celu wstępne dostosowanie standardów klasyfikacji wśród ekspertów krajowych oraz zapewnienie przestrzegania tych norm w skontrolowanych ubojniach.

Grupa stwierdziła, że większość zainteresowanych stron nie była przekonana do stosowania skali klasyfikacji i płacenia za baraninę na jej podstawie; jedynie we Francji, Finlandii i Szwecji unijna skala znacznie się rozwinęła. Większość producentów sprzedawała owce na podstawie żywej wagi bezpośrednio do ubojni, natomiast jeśli stosowano klasyfikację, to głównie w celu spełnienia wymagań ubojni lub klienta.

Ponadto istnienie różnych prezentacji tusz zmniejszało przejrzystość, którą schemat miał wspierać, a jagnięta sprzedawano po tej samej cenie bazowej, niezależnie od składu tuszy lub klasy. Porównanie cen podanych na podstawie masy tuszy było z punktu widzenia producenta mylące i wprowadzające w błąd.

3.1.2 Obecna sytuacja

Obecne przepisy dotyczące klasyfikacji tusz baranich określono w części C pkt III załącznika IV do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 (rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków), w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/1182[7] oraz w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2017/1184[8].

Istnieją dwa różne systemy dobrowolnej klasyfikacji tusz baranich:

– pierwszy dotyczy tusz baranich o masie co najmniej 13 kg; jest on określany ogólnie jako „schemat SEUROP” i polega na klasyfikacji wizualnej tusz na podstawie ich uformowania i stopnia okrywy tłuszczowej. Jeżeli chodzi o bydło, klasy uformowania (S, E, U, R, O oraz P) opisują umięśnienie, w szczególności części o wysokiej wartości

[5] Rozporządzenie Rady (WE) nr 2529/2001 z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku mięsa baraniego i koziego (Dz.U. L 341 z 22.12.2001, s. 3, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2001/2529/oj).
[6] Sprawozdanie Komisji dla Rady w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2137/92 dotyczącego wspólnotowej skali stosowanej przy klasyfikacji tusz owczych, COM(2002) 295 final.
[7] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/1182 z dnia 20 kwietnia 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do unijnych skal klasyfikacji tusz wołowych, wieprzowych i baranich oraz raportowania cen rynkowych niektórych kategorii tusz i żywych zwierząt (Dz.U. L 171 z 4.7.2017, s. 74, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1182/oj.
[8] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/1184 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do unijnych skal klasyfikacji tusz wołowych, wieprzowych i baranich oraz raportowania cen rynkowych niektórych kategorii tusz i żywych zwierząt (Dz.U. L 171 z 4.7.2017, s. 103, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1184/oj).

(ćwierć tylna, grzbiet, łopatka) i wskazują łączną masę mięśni i tłuszczu w stosunku do kości. Klasa okrywy tłuszczowej (od 1 do 5) opisuje ilość tłuszczu widocznego na zewnątrz tuszy;

– drugi system, stosowany do tusz jagniąt o masie poniżej 13 kg, opisuje masę, barwę mięsa i okrywę tłuszczową i jest określany ogólnie jako „schemat A”. Uwzględnia się zatem tylko masę (trzy kategorie: <7,0 kg masy tuszy; 7,1–10 kg masy tuszy; oraz 10,1–13 kg masy tuszy), barwę mięsa i klasę okrywy tłuszczowej.

Nie istnieją żadne przepisy prawne dotyczące klasyfikacji tusz kozich.

Obecnie ze względu na mniejszą wielkość produkcji klasyfikacja tusz baranich i kozich w Unii nadal odgrywa drugorzędną rolę w porównaniu z klasyfikacją bydła i świń. Jedynie Bułgaria, Francja, Chorwacja, Finlandia i Szwecja potwierdziły, na posiedzeniu grupy ekspertów ds. klasyfikacji tusz, które odbyło się 11 października 2023 r., stosowanie na swoich terytoriach klasyfikacji owiec według unijnej skali. W tych państwach członkowskich w 2022 r. 277 ubojni sklasyfikowało 4 420 782 tusz baranich, z czego 602 018 stanowiły zwierzęta dorosłe (tj. owce starsze niż 12 miesięcy), a 3 818 764 – jagnięta (tj. owce w wieku poniżej 12 miesięcy). Odpowiadało to jednak mniej niż 12 % całkowitej produkcji owiec w całej Unii. Klasyfikacja była bardziej istotna w kategorii ciężkich jagniąt niż w kategorii lekkich jagniąt, w której sklasyfikowano tylko 111 130 tusz z produkcji unijnej w 2022 r. obejmującej ponad 13,8 mln tusz. Obecnie w UE nie dopuszcza się żadnych metod automatycznej klasyfikacji.

Ponadto w większości państw członkowskich unijna skala klasyfikacji tusz nie odgrywa istotnej roli przy zgłaszaniu cen jagniąt. W 2022 r. jedynie 103 ubojnie owiec stosujące unijną skalę zgłosiły swoim właściwym organom ceny na podstawie wyników klasyfikacji. W Chorwacji ceny zgłoszone na podstawie schematu klasyfikacji odpowiadały łącznie 40,8 % krajowego rocznego uboju. Ceny odnotowane w państwach członkowskich będących czołowymi producentami – Grecji, Hiszpanii, Włoszech, Portugalii i Rumunii – w znacznym stopniu wynikają z bezpośredniego wprowadzania jagniąt do obrotu na rynkach żywca lub aukcjach. Dla porównania, zakupy w ubojniach dominują w Belgii, Irlandii, Francji, na Łotwie, Słowacji, w Finlandii i Szwecji. Większość cen jagniąt zgłaszanych organom oblicza się na podstawie partii jagniąt sprzedawanych w oparciu o liczbę zwierząt, masę żywą w relacji pełnej lub masę tuszy.

Rozszerzenie stosowania unijnej skali na tusze kozie nie wydaje się wykonalne. Ustalenie standardowej jakości na podstawie unijnych schematów dotyczących tusz baranich byłoby trudne, ponieważ definicje oparte na kryteriach wieku, masy i tłuszczu oraz rodzaju produkcji znacznie się różnią. W rzeczywistości w porównaniu z tuszami baranimi tej samej płci i wieku tusze kozie są mniejsze i charakteryzują się mniejszą grubością okrywy tłuszczowej. Wydajność tuszy jest zwykle niższa, głównie ze względu na zmniejszoną zawartość tłuszczu w tuszy, ponieważ tucz następuje znacznie później w procesie wzrostu, a ubytki na skutek utraty wilgoci i odcieków mogą być czasami dość wysokie (do 8 %).

Ponadto główną cechą tusz kozich jest to, że w niektórych państwach spożywa się prawie wszystkie ich części, a ponieważ w wielu przypadkach głowa nie jest usuwana, utrudnia to praktyczne wykorzystanie prezentacji wzorcowej.

3.2 Oznaczenie handlowe

Produkty z owiec i kóz nie są objęte przepisami dotyczącymi norm handlowych zawartymi w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.

Niemniej jednak, chociaż koziny nie dzieli się na różne kategorie, podział owiec na kategorie jest dobrze ugruntowany. Część XVIII załącznika I do rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych obejmuje baraninę i kozinę oraz żywe owce i kozy, a jagnięta definiuje jako owce w wieku do jednego roku życia. Natomiast w części C załącznika IV określono kategorie sklasyfikowanych tusz baranich literą A dla owiec poniżej 12 miesiąca życia i literą B dla pozostałych owiec. Termin „jagnię" jest również wymieniony w odniesieniu do przekazanych uprawnień przewidzianych w art. 19 ust. 6 lit. c) rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych w zakresie klasyfikacji jagniąt lekkich, natomiast zgodnie z art. 21 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych dotyczącym innych uprawnień wykonawczych Komisja powinna przyjąć akty wykonawcze upoważniające państwa członkowskie do stosowania określonych kryteriów klasyfikacji jagniąt o masie tuszy poniżej 13 kg.

Ponadto w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/1182 termin „jagnię" pojawia się w motywie 6, w art. 3 ust. 2 i w art. 21 oraz w załączniku III. Zgodnie z art. 13 lit. a) ppkt (iv) państwa członkowskie mają obowiązek raportowania cen rynkowych tusz owiec w wieku poniżej 12 miesięcy. Zgodnie z art. 11 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/1184 ceny rynkowe tusz owiec są rejestrowane w podziale na dwie kategorie wagowe zdefiniowane jako „lekkie jagnięta" (o masie mniejszej niż 13 kg masy tuszy) i „ciężkie jagnięta" (o masie 13 kg masy tuszy lub większej). Nie istnieją żadne inne przepisy unijne dotyczące rejestrowania cen rynkowych innych tusz baranich i kozich.

Poza rozporządzeniem o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych terminy dotyczące jagnięciny i koźliny wydają się wyraźnie odróżnione od innych kategorii baraniny i koziny w unijnej Nomenklaturze scalonej z 2022 r.[9] W tym rozporządzeniu wykonawczym Komisji jagnięta definiuje się jako zwierzęta w wieku do jednego roku odpowiednio w działach 1, 2, 4, 15, 16, 41, 43 i 51, natomiast termin „koźlę" jest wymieniony w uwadze 1 lit. c) do działu 41 (skóry i skórki), w pozycji 4106 i w wierszu 4113 10 00. Ponadto w art. 31 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1988[10] w odniesieniu do kontyngentów taryfowych według kolejności zgłoszeń termin „koźlę" zdefiniowano jako kozę w wieku do jednego roku.

[9] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/1832 z dnia 12 października 2021 r. zmieniające załącznik I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej (Dz.U. L 385 z 29.10.2021, s. 1, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1832/oj).
[10] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1988 z dnia 11 listopada 2020 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 510/2014 w odniesieniu do administrowania kontyngentami taryfowymi na przywóz według kolejności zgłoszeń (Dz.U. L 422 z 14.12.2020, s. 4, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1988/oj).

W załączniku I do rozporządzenia nr 1165/2008[11] w sprawie statystyk dotyczących zwierząt gospodarskich i mięsa w pkt 2 dotyczącym definicji kategorii owiec termin „jagnię" oznacza samce lub samice owiec w wieku poniżej 12 miesięcy.

3.3 Informacje rynkowe

W odniesieniu do baraniny Komisja ustanowiła przepisy dotyczące raportowania cen tusz jagniąt, ponieważ popyt na mięso pochodzące od zwierząt poddanych ubojowi w młodszym wieku jest bardziej reprezentatywny do celów przejrzystości rynku.

Zgodnie z art. 25 ust. 2 lit. c) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/1182 każdego roku państwa członkowskie powiadamiają Komisję o łącznej liczbie owiec poddanych ubojowi w poprzednim roku kalendarzowym w podziale na kategorie wagowe.

W przypadku koziny Komisja dwa razy w roku gromadzi dane na temat średnich cen na podstawie ankiety wysłanej do ekspertów z grupy dialogu obywatelskiego ds. produkcji zwierzęcej.

Komisja zorganizowała forum sektora baraniny, na którym spotkali się przedstawiciele państw członkowskich o znaczącej produkcji, a także producenci, przetwórcy i handlowcy, aby zbadać obecne i przyszłe wyzwania stojące przed unijnym sektorem mięsa baraniego. Następnie w październiku 2016 r. Komisja przedstawiła tablicę wskaźników dotyczącą owiec i kóz w celu dostarczania cotygodniowych informacji na temat cen rynkowych, produkcji i handlu w Unii i w państwach trzecich.

4 Opinie państw członkowskich i zainteresowanych stron

4.1 Ocena respondentów dotycząca klasyfikacji tusz

Pięć państw członkowskich potwierdziło, że stosują unijną skalę klasyfikacji tusz jagniąt, przy czym cztery z nich stosują ją również w odniesieniu do dorosłych owiec (tj. owiec w wieku powyżej 12 miesięcy). Tylko dwa państwa członkowskie nakładają obowiązek na wszystkie podmioty, a w dwóch pozostałych klasyfikację owiec stosuje dobrowolnie jedynie niewielka liczba ubojni. Chorwacja była jedynym państwem członkowskim, które potwierdziło, że stosuje obowiązkową klasyfikację tusz w odniesieniu do kóz, w tym zarówno do młodych, jak i do dorosłych zwierząt.

Mimo że większość respondentów uznała wartość klasyfikacji tusz pod względem poprawy przejrzystości rynku, przydawania produktom wartości rynkowej i lepszego reagowania dostawców na potrzeby rynku, to wśród głównych trudności związanych z wprowadzeniem obowiązku klasyfikacji wymieniano jej dodatkowe koszty. Tylko cztery państwa członkowskie opowiedziały się za wprowadzeniem obowiązkowej klasyfikacji w odniesieniu do owiec na poziomie Unii. Ponadto zdecydowana większość państw członkowskich potwierdziła brak jakichkolwiek wniosków ze strony podmiotów krajowych o zmianę obecnej dobrowolnej

[11] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1165/2008 z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie statystyk dotyczących zwierząt gospodarskich i mięsa i uchylające dyrektywy Rady 93/23/EWG, 93/24/EWG oraz 93/25/EWG (Tekst mający znaczenie dla EOG). (Dz.U. L 321 z 1.12.2008, s. 1, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2008/1165/oj).

podstawy stosowania unijnej skali. Respondenci zasygnalizowali rozdrobnienie lub niedużą wielkość ich rynków krajowych jako poważne przeszkody w narzuceniu obowiązkowego stosowania.

Ponadto tylko cztery państwa członkowskie chciały wprowadzić szczegółowe przepisy dotyczące klasyfikacji tusz kozich. Wielu respondentów wskazało również, że wprowadzenie klasyfikacji tusz kozich nie stworzyłoby wartości dodanej, ponieważ produkcja jest tak marginalna i w większości przypadków stanowi podprodukt produkcji mleczarskiej. Stwierdzili oni, że wszelkie korzyści wynikające z wprowadzenia jakiegokolwiek rodzaju klasyfikacji tusz byłyby nieproporcjonalne w stosunku do dodatkowych kosztów związanych z jej wdrożeniem.

W odniesieniu do informacji rynkowych większość respondentów potwierdziła, że klasyfikacja tusz odgrywa niewielką rolę przy zakupie baraniny/koziny. Tylko czterech respondentów z państw członkowskich i jeden respondent spośród zainteresowanych stron wyrazili zainteresowanie rozszerzeniem sprawozdawczości cenowej na inne kategorie tusz baranich. Podobnie tylko dwaj respondenci z państw członkowskich i jeden respondent spośród zainteresowanych stron chcieli wprowadzenia sprawozdawczości cenowej w odniesieniu do tusz kozich. Odpowiedzi potwierdziły, że na większości rynków UE zakup produktów z owiec i kóz jest uzgadniany albo na podstawie płatności ryczałtowych, albo za sztukę, albo za kg żywej wagi ej lub masy tuszy, czy nawet na podstawie wielkości zwierząt.

Ponadto respondenci wskazali na względne znaczenie owiec będących przedmiotem handlu w Bułgarii, Estonii, Grecji, Hiszpanii, na Węgrzech, w Rumunii i Szwecji. Respondenci zasygnalizowali jednak, że nawet w przypadku handlu żywymi zwierzętami między państwami członkowskimi zakupy oparte na klasyfikacji tusz nie są znaczące.

4.2 Ocena oznaczeń handlowych przez respondentów

Aby uniknąć zwiększenia obciążeń finansowych i administracyjnych dla podmiotów i organów, zdecydowana większość respondentów nie wykazała zainteresowania nałożeniem na szczeblu UE dodatkowych nowych przepisów dotyczących oznaczeń handlowych. Za ustanowieniem bardziej szczegółowych przepisów dotyczących oznaczeń handlowych na szczeblu UE opowiedziało się tylko pięć państw członkowskich w odniesieniu do owiec i dwa państwa członkowskie w odniesieniu do kóz.

Tylko jedno państwo członkowskie zgłosiło wniosek od krajowych zainteresowanych stron o wprowadzenie na szczeblu UE szczegółowych przepisów dotyczących oznaczeń handlowych w odniesieniu do owiec. Stanowisko to poparł również jeden respondent spośród zainteresowanych stron. W ankiecie tylko jedno państwo członkowskie podkreśliło potrzebę rozróżnienia większej liczby kategorii jagniąt, a jeden z przedstawicieli spośród zainteresowanych stron zasygnalizował niewystarczające informacje rynkowe na temat koziny.

4.3 Dodatkowe uwagi respondentów

Z odpowiedzi udzielonych przez respondentów wynika, że wprowadzanie do obrotu i rozbiór baraniny i koziny odbywa się głównie zgodnie ze specyfikacjami nabywcy i wymaga niższego stopnia przetworzenia niż w przypadku innych gatunków mięsa. Niektórzy respondenci

przyznali, że w ich państwach członkowskich małe ubojnie i ubój w gospodarstwie odgrywają istotną rolę w zaopatrywaniu przemysłu przetwórczego w baraninę i kozinę. Na poziomie detalicznym mięso sprzedaje się głównie zgodnie z wymaganiami klientów lub w opakowaniach jednostkowych.

Ponadto respondenci zasygnalizowali istnienie rozmaitych i zróżnicowanych znaków jakości baraniny stosowanych w Belgii, Danii, Estonii, Irlandii, Grecji, Hiszpanii, Chorwacji, Włoszech, Portugalii, Słowenii i Słowacji oraz dla mięsa koziego w Grecji, Hiszpanii, Chorwacji, Portugalii i Słowenii. Ich udział w rynku jest jednak raczej niewielki w porównaniu z całkowitym przerobem krajowym.

Ogólnie rzecz biorąc, oszacowanie udziału w rynku poszczególnych towarów nie było dostępne w większości kwestionariuszy.

5 Wnioski

Udział zainteresowanych stron w ankiecie był bardzo niski, co jest zgodne z założeniem, że przyjęcie dodatkowych przepisów dotyczących klasyfikacji tusz i oznaczeń handlowych nie jest priorytetem dla sektora. Ponadto państwa członkowskie lub zainteresowane strony wyraziły niewielkie zainteresowanie wprowadzeniem obowiązkowej klasyfikacji tusz baranich, wprowadzeniem systemu klasyfikacji tusz kozich lub wdrożeniem dodatkowych przepisów dotyczących produktów z mięsa baraniego i koziego. Podobnie w rezolucji Parlamentu Europejskiego z 2018 r. w sprawie obecnej sytuacji i perspektyw na przyszłość dla unijnych sektorów hodowli owiec i kóz[12] nie wezwano do przyjęcia żadnych szczegółowych przepisów dotyczących klasyfikacji tusz ani oznaczeń handlowych.

Klasyfikacja tusz baranich powinna zatem pozostać dobrowolnym narzędziem na poziomie Unii, stosowanym w przypadkach, gdy przynosi korzyści, które zapewniają rzeczywistą wartość dodaną usprawiedliwiającą wzrost kosztów i obciążeń. W ocenie potwierdzono brak uzasadnionych powodów wprowadzenia obowiązkowej klasyfikacji tusz baranich na poziomie Unii. Nie odnotowano znaczących zmian pod względem rozszerzenia stosowania skali klasyfikacji wśród kluczowych producentów unijnych. Dlatego też koszty i obciążenia administracyjne związane z wprowadzeniem obowiązku klasyfikacji nie byłyby uzasadnione. Ubojnie musiałyby organizować i przeprowadzać klasyfikację tusz, wyszkolić wyspecjalizowany personel oraz rejestrować i zgłaszać wyniki i ceny. Właściwy organ musiałby przeprowadzać kontrole na miejscu zgodnie z przepisami unijnymi, co w konsekwencji wymagałoby dodatkowych zasobów.

Klasyfikacja tusz może być narzędziem dla łańcuchów dostaw owiec umożliwiającym poprawę wydajności, przejrzystości cen i działań marketingowych. Chociaż obowiązkowa klasyfikacja tusz baranich może jednak ułatwić przekazywanie informacji w łańcuchu dostaw i zasadniczo prowadzić do bardziej sprawiedliwych i efektywnych ekonomicznie transakcji, wiele podmiotów nadal nie dostrzega znaczniejszych korzyści, a większość dostawców prowadzących handel owcami nie widzi potrzeby klasyfikacji tusz.

[12] Sprawozdanie A8-0064/2018.

Nie ma potrzeby rozszerzania unijnej skali klasyfikacji tusz na kozy ze względu na bardzo ograniczony charakter produkcji tego rodzaju mięsa w wielu państwach członkowskich oraz szczególne cechy tusz i kawałków mięsa.

Jeśli chodzi o oznaczenia handlowe, w kwestionariuszach nie zgłoszono żadnych systematycznych trudności ani problemów we wdrażaniu obowiązujących przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu baraniny i koziny, a w ankiecie wykazano, że większość podmiotów i właściwych organów jest przeciwna nakładaniu dodatkowych obowiązków prawnych w tym zakresie. Opowiedziały się one raczej za uproszczonym podejściem opartym na zasadzie pomocniczości i mniejszym obciążeniem administracyjnym. Ponadto, podczas gdy baranina i kozina mają różne klasyfikacje handlowe, które zależą od wieku zwierzęcia w momencie uboju, duża różnorodność systemów produkcji i ras autochtonicznych sprawia, że sektory te są bardzo zróżnicowane, a preferencje konsumentów są związane ze środowiskiem kulturowym. W związku z tym różne czynniki decydujące o jakości mięsa mogłyby być źródłem napięć lub konfliktów, gdyby ustawodawca wprowadził konkretne oznaczenie handlowe.

Podsumowując, nie są potrzebne żadne nowe wnioski ustawodawcze w sprawie oznaczeń handlowych lub klasyfikacji tusz w sektorze baraniny i koziny.